

I varje nivå i marinens organisation ställs krav på stödfunktionen vädertjänst, som motiveras av de åtgärder som skall vidtas inom aktuellt verksamhetsområde. Härvid visar det sig, att kravbilderna skiftar mellan mera vidsträckta, mindre detaljerade krav och till mycket noggrant specificerade och detaljerade slag av väderinformation. De som har att fatta beslut om verksamhetens genomförande hör till den senare kategorien.

Vädertjänst för MARINEN

Foto: I.Hkp-div

Vid Marinens flygande förband (1. resp 2. helikopterdivisionen) finns organiserade lokala väderenheter, vars uppgift är att tillgodose dessa ofta preciserade krav på väderinformation.

Väderfunktionen har även till uppgift att ge väderinformation till andra marina enheter, främst inom ÖRIBO:s och MKV/KA4:s områden under tjänstetid.

Prognosarbetet pågår dock praktiskt taget dygnet runt vid åtminstone någon av försvarets tre regionala vädercentraler (RVädC), varför det alltid finns möjlighet att nå en prognosmeteorolog om snabbt uppkommande behov uppstår. Incident-, sjö- och flygräddningstjänsten utnyttjar regelbundet denna service.

Den utökade ubåtsverksamheten vid Marinen har under icke tjänstetid i allt högre omfattning utnyttjat den stödresurs som RVädC utgör såväl som underlag för planering som genomförande av sin verksamhet. För att optimalt kunna utnyttja ubåtskyddsstyrkan utförs dock i marginalvädersituationer eller i övrigt vid behov lokal prognostjänst vid Berga för ÖRIBO:s område även utanför ordinarie tjänstetid.

● ● **Bra väderprognoser – ekonomi.** – God planläggning och optimalt utnyttjande av de tilldelade resurserna ger oftast utslag i effektivitet till lägre kostnader. Väderfaktorn är mer sällan direkt

hindrande för den marina verksamheten. Men den kan i vissa vädersituationer utgöra väsentliga begränsningar för vissa typer av övningar eller taktiskt uppträdande såväl i ett skarpt läge som under förbandsproduktionen.

I det senare fallet måste man ta hänsyn till faktorer som i fred utgörs av begränsningar vid t ex bärgning och följdning av torpeder, målflygsuppdrag, isbildning i vapensystem, nedslagsrisk för fartyg och helikoptrar, issituation i skärgård och till sjöss m m.

Nedsatt sikt pga av dis, dimma, snöfall m m försvårar identifieringsuppgiften, vilken ofta måste utföras med optiskt sikt. Intrång på vårt inre vatten eller skyddsområde kan ske under förespeglning av att man söker "sjölä".

Den marina spanings- och underrättelseverksamheten vid SjöbevC skall vara orienterad om aktuellt och prognoserat väder för sitt ansvarsområde i samma utsträckning som beredskaphelikoptrar och fartyg.

● ● **Delgivning av väderinformation.** – En väderprognos är ett resultat av överväganden angående väderutvecklingen i stort och en bedömning av sannolikheten för att någon av ofta flera alternativa utvecklingsmöjligheter skall äga rum. För den som skall fatta beslut om en väderberoende verksamhets genomförande kan det vara nödvändigt att känna till "sannolikheten" för dessa alternativa

möjligheter. Väderprognoserna fördras därför ofta av meteorolog. Prognosen blir oftast också bättre anpassad för verksamheten, genom att meteorologen redan vid prognosarbetet är orienterad om verksamhetens omfattning och speciella väderbegränsningar.

Väderprognoser utsänds enligt fasta sändningsplaner till olika användare inom Marinen. Sådana prognoser utsänds dels i kartform via faxutrustningar, dels i textform via fjärrskrift eller radio till bl a fartyg och kustradiostationer. Väderdelgivning till fartyg, vilka ligger i basområde, med såväl bild som muntlig kommentar av prognosmeteorolog kan framledes genomföras med hjälp av ITV-utrustning.

● ● **Elektromagnetisk vågutbredning – väder.** – Radar-, radiolänk- och navigeringssystem är tillämpningsområden, vilka för optimal planering och utnyttjande kräver ett omfattande meteorologiskt underlag och prognoser av delvist annorlunda slag. Metoder för att noggrant kunna mäta sådana meteorologiska parametrar som påverkar systemen ifråga (temperaturskiktning, fuktighets- och vindförhållanden) har först under senare år blivit möjliga att ta fram för att införlivas i den operativa vädertjänsten.

FS/VädL har påbörjat ett samarbete med FOA med målet att förbättra både mättekniken och prognosmetoderna. Framtagning och presentation av t ex radarräck-

vidsprognoser med hjälp av datorer kommer i framtiden att vara möjlig.

● ● **"Väder 80" – "Hydro 90".** – I samband med ny organisation för Marinens ubåtsjaktshelikoptrar har CM beslutat, att de två tjänster för försvarsmeteorologer som nu utnyttjas vid Säve överförs från FV till Marinen. CM har därvid uttryckt sin avsikt, att lednings- och planeringsfunktionerna för väder/hydrografisk tjänst på väst- och sydkusten skall förstärkas. I tjänsten ingår bl a delgivnings- och prognosuppgifter vid incidenter och övningar inom ÖRIBO:s och MKV/KA4:s områden. I samband med Väder 80-systemets införande avses ett ytterligare integrerat samarbete med Hydro 90-systemet. Dvs det system inom Marinen som i framtiden kommer att handha mätning, insamling, överföring, bearbetning och presentation av information rörande vattenförhållandena i havet.

Väder – sjömanskap. – Att följa vådrets skiftningar på havet och att ta hänsyn till dess verkningar, har i alla tider varit ett tecken på gott sjömanskap. Vädertjänsten vid Marinen kommer därför även inom överskådlig tid att ha en betydelsefull funktion att framställa riktiga väderprognoser i skärgård och till sjöss som stöd för planering och genomförande av marin verksamhet. ■